

ترکیبات

زلف بستن * بسکون فای * خود را به
عاشق و نمودن و دل وی را به
کند آوردن

زلف زمین * بکسرفا * شب و طینت
آدمی

زلف عروس - پ. ح. ق. گل همیشه بهار
زلف وصال - زینت عروس در شب
زفاف (انتهی)

زلفین - بر وزن و معنی زرفین
زلو * چو کدو * گرمی است که خورا
از بدن می نکند

زلیبا [ر. ف. که همان زلایه است
زلیبا [ر. ف. که همان زلایه است
زلیف * چو امیر [بیم و انتقام و
زلیفن * چو رسیدن [ترسانیدن
زلیل * چو امیر - صدا و آواز گلو

(گکشن ۷)

درزای هوز با میم

شماره لغات ۳۱۰

مفرد ۳۴۰ * مرکب ۷۰ *
زم * چو بد * نام شهری است که بنام

و تو دخانه گهاز نزدیکی آن جاری است
مسمی اگر دیده و بمعنی باد سخت و
سرد هم آمده و فصل سرما را از مستان
گفتن هم از همین راه است بلکه از کتب
حکمای فرس نقل شده که لفظ زمهر بر
هم پهلوی و بمعنی سردترین پایه هوا است
پس احتمال دارد که اعراب معربش
کرده باشند باری زمهر بر که طبعه
بالائی هوا و جایی است بسیار سرد و
نزدیک به انتهای کره هوا بنا بر
مذکور از دو لفظ زم بمعنی سرما
و هر بر بمعنی کننده یا هوا ترکیب یافته

زماروغ * یا [بروزن و معنی مزاروخ
زماروق [بروزن و معنی مزاروخ

زمان - ر. مرگ و بمعنی معروفش
عربی و پارسی است

زمج * چو صبره * زاج معروف

زمج بلور - زاج سفید

زمجیکور - ل. زاج سفید

زمنخت چو درست * مردم بخیل و کلفت
نا تراشیده و گرفته رو و طعمی است
گبر و نا گوار مثل طعم مازو و
هلبله و امثال آنها که کام و زبانرا در

زمستان (ب. چو دبستان و یا بکسر میم)
رجوع بترجمه لفظ زم شود
زمو. چو کدو و وضو. گل خشک و
گل تر و سقفی که از چوب درمنه
سازند

زمودن. چو کبوتر. نقش و نگار نمودن
زموده. چو مقوله. نقش و نگار
زمور. چو دروغ. زفت خشک
زمهریر. چو زنجبیل. رجوع بترجمه
زم شود

زمی. چو صفی. زمین
زمیاد. چو اعیان. زامیاد
زمیدن. چو رسیدن. جاویدن و خاییدن
زمین - ر. ف

ترکیبات

زمین پیا (بسکون نون) سیاح و
مساح و مسافر
زمین خسته (بکسر نون) زمین شیاریده
و در زیر پای نرم شده
زمین کوب (بسکون نون) مرکب سواری
زمین گیر - ق. مردم شل
زمین مرده (بکسر نون) زمینی که در
آن چیزی نروید (انتهی)

نخوردن گزیده و بطوری تصور
شود که گویا يك جا جمع شده و
هر چیزی را نیز گویند که دارای
طعم همچنانی باشد
زمخشر. چو سمنند. دهی و قلعه ایست
در خوارزم

زمخک - بر وزن و معنی زمخت
زمرد (ع. با س. مضمه و تشدید ثالث) سنگی
است معدنی پر قیمت معروف که
همان زبرجد مشهور و یا غیر آنست
بشرحیکه در قاموس المعارف نگارش
داده ایم

زمروتن. چو بهلوشکن. خوانندگی و
سرآیدن

زمرونی - ند. ل. یعنی خوانندگی کم
زمزم. چو اکبر. ترنی که به آهستگی
باشد و کتابی است مرزردشت را
که استا نیز گویند و گویا غیر از
زند است و هم دعائی و کلماتی است
مرگبرانرا که در ترجمه برسم
مذکور داشتیم

زمزم آتش فشان - آفتاب
زمزمه. چو زلزله. زمزم

(گکشن (۸)

درزای هوز بانون

شماره لغات «۹۱»

مفرد «۵۲» مرکب «۳۹»

زن - ر. ف. و امر و فاعل از زدن

ترکیبات

زن پاره - بسکون نون - مرد زن دوست

زن بزد - ق. مردم دیوث و کس کش

زن پاره - ق. مرد زن دوست

زن دود افکن - بکسر نون - شب تار یک

و زن جاوگر

زن فعل (پ.ع. سکون نون) سبز چادر

انتهی

زناج - چوکفار رجوع به مبار شود

زنادیل - ل. رجوع به تنادیل شود

زنار (ع.چوکفار) چیزی است که بجوس

و نصاری بر میان بندند و برگردن

هم اندازند

ترکیبات

زنار بند [ع.پ. بسکون را] بجوس

زنار ساز و نصاری

زنار ساغر . ع.پ. بکسر را [خط قدح

زنار قدح . ع.ع. و موج پیاله شراب

انتهی

زبنا - چو فردا نام گیاهی است

زنب - بر وزن و معنی زنبل

زنبغر [ل. زابغر
زنبغل]

زنبل - چو اکبر زرشک و منقل و

نام یکی از آلات جنگ و هم چارچوب

مربعی است که میان آنرا با چرم

و نوار و ریسمان دوخته و یا تخته

و گلیمی در میان آن نصب کرده و

خشت و خاکرا بدان نقل دهند

و چون باید میان آن قدری فرورفته

باشد که خاک و سنگ از آن فرو

نریزد هر چیزی را که بواسطه حمل

چیزهای دیگر فرو رفته گی و شکم

بر آمدگی داشته باشد نیز زنبل گویند

و همین جهت سقف گران بار شکم

کرده را هم زنبل نامند

زنبلع - ل. زابغر

زنور (ع.چو پر زور) معروف است

زنور سرخ (ع.پ. بکسر را) اخگر

زنبور کافر - ع.ع.ق. نوعی بزرگ
از زنبور است

زنبورک - چو فرمودن توپ کوچک
زنبوره - چو فرموده و سازی است

معروف و نوعی از پیکان سرتین

زنبوری - بفتح اول - فرش و جامه
شبهه دار

زنبه - چو هرزه - نام گلی است
که بمعرّب خود زنبق مشهور است

زنبیل - چو ابجیر معروف است

زنبیل و دبه - قبل و دبر

زنج - چو هند زاج سفید (و چوتند)

زنج و چانه (و چوقند) گ به

وناله و لاغ و مسخره و صمغ درخت

زنجره - چو زلزله - چراسک

زنجفر - چو فرزند - معرب شنگرف

زنجبه - چو هرزه - نوحه و ناله و درد شکم

زنجیر - ر. ف

زنجیری - دیوانه

زنچک - چو اکبر - زن فاحشه

زنچه - چو هرزه - زنچک و تسلسل و

غیر متاهی

زنج - چو قمر - اعتراض کردن و مطلق

سخن خصوصاً سخنان بی‌معنی و هرزه
و هر چیز به‌بوده و بی‌فایده و بی‌معنی
معروف که زنخدان هم گویند و لفظ
دان زاید است

ترکیبات

زنخ بر خود زدن - خجیل شدن

زنخدان - رجوع بترجمه لفظ زنخ شود

زنخ زدن - بی‌پروا گفتن

ترکیبات

زند - چو هند روح و جان و بزرگ

وزنده (و چوقند) بزرگ و پهلوانی

است تورانی و نام کتاب زردشت که

بزعم پارسیان قدیم ایران آسمانی

است و هم چونی که بر بالای چوب

دیگر گردانند تا از آن آتش بر آید

که چوب بالائی را زند گفته و چوب

پایین را پازند گویند و نیز نام مالیفه‌ایست

از لرستان که بسیار دلیر بوده و کرم نماز

مشهور و چند تن دیگر از ایشان

حکمران ایران بودند

ترکیبات

زند باف (بفتح اول و سکون دال) با

و تابعان کتاب زردشت و دانه‌گ

و خواننده گان آن

زند پیچی - ق. جامه بوده عمامه وار که
زند خوانان بر سر می پیچیده اند و یا
مثال مخصوصی است که طایفه زند بر
سر می پیچیده اند

زند خوان

زند داب ق. زند باف

زند لاف

انتهی

زنداستا - بفتح اول و رابع - نام دیگر
کتاب زند و یا ترجمه آن است
زندان - ر. ف.

ترکیبات

زندان اسکندر - ظلمات و شهر یزد
زندان بان - بسکون نون خادم زندانیان
زندان خاموشان - بکسر نون - قبر و
قبرستان

زندان سکندر - ظلمات و شهر یزد

انتهی

زنداور - احکام کتاب زند

زنداوستا - زنداستا

زندش چوبد دل درود و سلام

زندوستا - زنداستا

زنده - ر. ف. و عظیم و بزرگ

ترکیبات

زنده پیل - فیل بزرگ و لقب شیخ احمد
نامی جامی

زنده جان - نام دهی است در راه هرات

زنده رزم (بفتح اول) نام خال سهراب

زنده رود - نام رودخانه اصفهان که در

شیرازی آب مشهور جهان است

انتهی

زندیق - چو دلگیر - معرب زندیک
زندیک - چوانجیر رجوع بتاجیک شود
زشت - چو سرشگ - دندن

زندگ - چوقند - خون و ناقوس و امثال

آن و زندگار و زندگار و زندگوله و

چرک گوشه چشم و پرتوماه و آفتاب

زندگار - چوسردار - چرک روی مس

و آهن و امثال آنها

زندگار فرنگی - رجوع به دهانه نمایند

زندگال - چوسردار - رجوع بزندگل نمایند

زندگان - ق. شهری است شهر ما بین

تهریز و تهران

زندگانه - چومردانه - سازی است که

زندگیان می نوازند و رودی است که

از مهلوی زنگان می گذرد
 زنگبار - ر. دوات و صمغ درخت
 صنوبر و ولایتی است مشهور
 زنگل - چو گام زنگوله (و چو
 اکبر) مخفف زنگال و آن
 چیزی است شبیه به ساق که از پوست
 و یا از پشم و غیره ساخته و شایطران
 و پیاده روان و بعضی از کارکنان
 بساق پا میکشند تا کار کردن و
 پیاده رفتن آسان باشد
 زنگله - چو خربزه - زنگال و مخفف
 زنگوله
 زنگله بستن - دعوی بلند کردن و در
 فنی بمقام عالی رسیدن
 زنگله روز - آذتاب
 زنگول - چو اسب - مثل زنگله و
 زنگول بسین ترکیبات آن
 زنگول روز است
 زنگوله - چو فرموده زنگ و مهلوانی
 بوده توران و مقامی است از موسیقی
 زنگوله بستن - زنگله بستن
 زنگوله روز - آفتاب
 زنگه چو هرزه ولایت زنگبار

و مبارزی بوده ایرانی
 زنگی - ر. ف. که اهل زنگبار است
 ترکیبات
 زنگی دارو - نباتی است بی ساق و ثمر
 و خوشه
 زنگی رود - رودخانه ایست که از
 شهر ایروان گذشته و برودخانه ارس
 متصل گردد
 زنگی مزاج - پ. ع. کسی که همیشه
 خوشحال باشد

انتهی
 زنویه چو مقوله ناله سگ
 زنوبیدن (چو خموشیدن) ناله کردن سگ
 زنهار چو دلداری زینهار
 زنهار خوار - عهد شکن
 زنین - ق. ناخواه

(گلشن ۹)

در زای هوز با واو و های هوز
 شماره لغات « ۶۶ »
 مفرد « ۴۱ » مرکب « ۳۵ »
 زو - چورو زود و زوزن (و چو
 جو) زاب و دریا

زواب (ب، چوجوان) رجوع بذاب نمایند
 زوان - ق. زواره و زندندان و داربده
 اسباب مریض خانه و پاسبان آن و
 پرستار بیمار آن که سرادار هم گویند
 زواره، چو کناره، حیوانات و نام
 برادر رستم و یکی از دهات کاشان و
 اصفهان که قدماً کاریزی در آنجا بوده
 که کاریز که عسروی مینامیده اند
 زواله - ق. گلوله های خیر که بجهت
 آتش و بختن نان مهیا کرده باشند

زوانه [بر وزن و معنی زبان و زبانه
 زوبین، چو روبین حربه ایست شبیه
 به نیزه و کوچکتر از آن که
 مردمان گیلان و تبرستان داشته اند
 زود - ر. ف.

ترکیبات

زود آشنا، بسکون دال و فتح الف، ندا
 و نیازی که پارسیان به آتشگده ها
 می برند
 زود انداز - ق. بدیهه و سخن بی اندیشه
 زود خیز، بسکون دال، چالاک و خادم
 و فرمان بردار

زود سیر - ق. بد مزاج و بی فایده و
 شخصی که از صحبت مردم زود
 دلگیر شود
 زور - ر. قدرت و قوه و نام پسر
 ضحاک که در ارضی کردستان شهری
 بنا نهاده و بنام خودش شهر زور
 مسمی گردانید و با شهر زور گذرن
 بجهت آراست که هر که زیاده قوت
 دارد در آنجا تصرف مینماید

زوراه، بفتح اول یا ضم آن، چدار
 زور ستار - رجوع به هور ستار شود
 زورق «ع. چور و بق»، کشتی کوچک
 زورق سیمین و زرین - ع پ. ماه و
 آفتاب

زور نیم [چو کرچین] پارچه که به
 زورین [جهت زینت بر پشت گرین
 جامه دوزند

زوره، چو روضه، قدرت و قوت
 و پشت ماز و هر یک از فقرات کلام
 نثر که بمنزله باب و فصل و سوره است
 زوره باستانی [یکی از کتابهای پارسی است
 که هر فقره را زوره بمنزله فصل و
 باب قرار داده

زوزن « چودوزخ » نام ولایتی است
از خراسان

زوزنی - منسوب به روزن و بزندی
زانو است

زوزه « چوروزه » آواز نوحه گر
و بانه سک

زوش « چونور » تند خو و لیر و بانیر و

زوفرین [چوپوستین] زرفین
زوفلین

زول (چونور) حصه و قسمت و موضعی
است درین و درختی است که کتیرا
از آن حاصل شود و کتیرا را که
صمغ آن است زد و زده و زول
زده گویند

زول زده [رجوع ترجمه خود زول شود

زون « چونور » حصه و بهره

زونج « چوپلنگ » مبار

زونی « چوروزی » بزبان زندی و

دری زانو است

زوه « چونور » زور و قوت و بالیدن

زوه مند - پرزور و قوی و درخت و

کشت بالیده

زه (بکسر اول) زهی و خوب و خوش

و کار هر چیز و زهیدن و امر و فاعل
از آن و جوشیدن آب از چشمه و زه
کمان معروف است

ترکیات

زه برزین - شیراره بستن

زه بند - سینه بند زنان

زه دان - بچه دان

زه دان نهادن - به سستی و کم فهمی اقرار

کردن و در جنگ و بحث عاجز شدن

زه دیده - خیره و شوخ دیده

زه زدن - شیراره بستن

زه و زاد - بچه و اولاد و اهل و عیال

انتهی

زهاب (ب) چوکنار یا کتاب) آب چشمه

و تراویدن آب از کنار چشمه و

رو دخانه و موضعی است از چشمه که

آب از آن جوشیده و تراوش کند

و رجوع به زاب هم نمایند

زهار - ر. ف

زهاز « چوکنار » بانگ و نعره و فریاد

زهازه (بکسر هر دو ز) تحسین پی در پی

زهر - ر. ف. و قهر و غضب و غم و

غصه و ظلم و ستم

ترکیبات

زهراب : چو سردار و بول و پیشاب
و پنیرمایه و آبی که بعضی از فواکه و
نباتات را بدان می خیسانند تا تلخی
و شوری آنها را ببرد

زهرخند (بسکون را) خنده که از
روی قهر و غضب و اغراض بوده و از
روی خوشی و محبت نباشد

زهردار و - قه پازهر

زهراکردن - قه تلخ کردن عیش

زهراکش - قه زهرمهره

زهراگیا | قه هر گیاه کاشنده و زهر دار
زهراگیا |

زهرا مهره - قه مهره که بدان علاج
زهرا کنند

زهرا بیخ (بکسر را) قطرات باران

انتهی

زهره : چو هرزه و پوستی است پر آب
که بر جگر آدمی و حیوانات چسبیده

زهرة شب - روشنائی شب

زهش (بکسر اول و ثانی) زهاب و زایش

زهشت - قه زهاب و دم و نفس

زهك : چو صبر و آغوز

زهگیر (ب. ر. انگشتر مانند است که
از شاخ و استخوان و غیره ساخته و در
انگشت ابهام کرده و زه کان را
بدان گرفته و می کشند و در این زمان
بمناسبت همان معنی در حلقه طلا و نقره
و مانند آنها که در بند دست کنند
اطلاق نمایند

زهن : چو اکبر و نام خانه بوده در شهر

ری که شی صاحبش در خواب گنجی

در دمشق یافته پس بدان سودا عزم

دمشق کرده و مدتها سرگردان بوده

تا در جواب استفسار صاحب دلی اظهار

مدعا نموده پس آن مرد حقیقت گفت

زهی ساده دل که تویی درری

خانه ایست زهن نام و در آن گنجی

است بازگرد و دریاب پس باز گشته

و گنج را در خانه خود پیدا نمود و

آن هاونی بوده زرین و سی منی

زهی (بکسر اول) آفرین و مرجبا

زهیدن - قه تراویدن و زایدن

(گلشن ۱۰)

در زای هور با یای حطی

شبه لغات « ۶۲ »

مفرد « ۲۹ » مرکب « ۳۳ »

زی (نکسر اول) جان و حیات و امر و

فاعل ارریستن و جانب و طرف (و

بفتح آن) حرف ز است

زی و قاف (بفتح اول) سخنان بی ربط

زیاد « چو خیال » نام پیکری از هفت بازی

نرد و نیز دعا بر زیستن است یعنی

زنده همانند

زیار - و نام مردی بوده از اکابر امرای

گیلان و مازندران که حکومت آن

سامان مدتی در خانواده وی بوده و

به آل زیار معروفند

زیان - ق ضرر و خسارت و زندگانی

کردن و زندگانی کننده

زیب « چو تیره آرایش و خوبی و زینت

زیبا « چوینا » خوب رو و نیکو

زیبان « چو ایراد » ولایت و زینده

زیبن « چو زیرک » مردم تارک دنیا

زیج « چو تیز کشیدن و گلو و راه

نفس و چست و چالاک و خوش وضع

و لاغ و مسخره و نوعی از انگور

خوش مزه

ز بچک « چو زیرک » مبار

زیدر « چو حیدر » نام موضعی بوده در

نزدیکی سبزوار

زیدک « چو زیرک » ریدک بارای قرشت

زیر - ر. پنهان و پوشیده و ضعیف و

و باریک و زار و سرما ریزه و به

معنی معروف

ترکیبات

زیر از میاه - هر چیز زبون کمتر از

حد وسط

زیر افکن « فرش و بساط و بستر

زیر افکند « وشعبه است از موسیقی

زیر بالا - خطا و تجاوز

زیر بر « بضم ب » دزد و کیسه بر و

دشمن دوست نما

زیر بزرگان - لحنی است از موسیقی

زیر پوش - از خالق معروف و پیراهن

که زیر قبا است

زیر چاق - نرم و فرمان بردار و مخنث

و محکوم و مغلوب

زیر خورد لحنی است از موسیقی

زیر دراز است و از آهسته

زیر زبان گفتن آهسته و پوشیده گفتن

زیر کلاه - دست در زیر زانوی حریف

زده و از جای برداشتن

زیر کاسه نیم کاسه - مکر و فریب کسی

را ظاهر ساخته و امور عجیبه مشاهده

کردن

زیر گاه - سندی و کرسی

زیر لب گفتن - آهسته و پوشیده گفتن

زیر و بالا - فوق و تحت و ثواب و

گناه و راکب و مرکوب و فاعل

و قابل و سخنان مختلط و غیر مربوط

زیر و زار - آوار حزين و آهسته

زیر و زیر و بالا

انتهی

زیرقان - چو دلدار - ماه و نام یکی از

ماههای خجالی

زیرك - ر. ف. و حکیم و دانشمند

زیرك آمیغی - حکیم حقیقی که خدایتعالی

است

زیرك ساز - صاحب فهم و دانش که در

سر هوش دارد

زیرم - ر. ف.

ترکیبات

زیره ارمنی - نانخواه

زیره باب - آش زیرم

زیره رومی

زیره شیرین

زیره هندی - نانخواه

انتهی

زیستن (چور سخن) عمر کردن و

زندگانی نمودن

زیغ - چو تیره - فرش و بساط

زیغ ناف

زیغ گر - عامل فرش و بافنده آن

زیگ - ق. طایفه ایست از اکراد و

رشته ایست که بدان طرح عمارت

کنند و علی است که استحکام کواکب

و تقویم را او آن استخراج کنند

و بدین معنی با مغرب خود (زیغ)

معروف است و نیز نام مرثی است

کوچکتر از گنجشک

زیاد - چو لنگر - فرش و بساط و

گلیم و قالی

زیلوجه - بکسر اول - مصغر زیلو

رمله ، چومیمنه ، بجاوه مانند است
که از میوه و سبزی و غیره پر کرده
و بر پشت چاروا بسته و نقل کنند
زیمور (چوبی نور) فاش کردن سردیگران
زین - ر. ف.

ترکیات

زین افزار - اسباب سواری
زین برگاو نهادن - رقتن و روانه شان
زین پوش - معروف است
زین کوهه - بلندی پیش زین (انتهی)
زیهار - ر. شتاب و هوش و آگاهی و
ترس و بیم و شکایت و عهد و پیمان
و امان دادن و کلمه تا کید در فعل
تا ترک که معنی الهه است
زیهار حوار - عهد شکن
زیهای [پناه حو و امان طلب و کافر ذمی
زیندان - ناخواه
زیوار - انصاف و عدالت
زیور - ر. ف.

بوستان (۱۱)

در حرف ژای پارسی

و از آبرو که گلهای این بوستان در نهایت

قلت بودند همه را در يك جا چیده
و مانند بوستانهای دیگر به گلشنها
نیشاندیم
شماره لغات ۵۳۰

مفرد ۵۱۰ مرکب ۲۰

ژایژ ، چوکابین ، بومادران و سرشک
آتش

ژاژ - گیاهیست سفید و شیه به درمنه
و در نهایت بی مزگی که هر چند
شتر آنرا بخاید برم نه شود
ژاژ خابیدن - بپوده گفتن و کاربری فایده
کردن

ژاغر ، چومادر ، چینه دان مرغانت
ژاه ، چوساده ، تگرگ و شبنم و
بایاب و جاله

ژاو - حالص و خلاصه هر چیز

ژح - بر وزن و معنی زخ بازای هوز
ژخار ، چوکنار ، بانگ و نعره
ژد چوبد ، صمغ

ژدوار - بر وزن و معنی زدوار بازای هو
ژرد ، چوقند ، پرخوار و پرخوار ،

ژرف ، ق. [نغول
ژرفا ، چوفردا]

ز غار * چو کنار ، ر غار با زای هوز
 ژ غار و * بفتح اول و راع * قجه خانه
 ژ غازه [چو کساره] گاورس و
 ژ غاله [گلگوبه و غاره
 ژ غرخ * چوا کبر * آواز جاویندن چیز
 ها و برهم خوردن دنداتها از سرما
 یا قهر و غضب و برهم ریختن بادام
 و گردکان و مانند آنها
 ژ غند * چوپلنگ * بانگ بوز و آواز
 بلند مهیب دندان و درند گان
 ژ ف * چوبد * تر
 ژ فره * چوسفره پیرامون دهان
 ژ فک * چوقند [چرک گوشه چشم
 ژ فک آب
 ژک * چوبد * ژکیدن و امر و فاعل
 از آن و سخنانی که از روی قهر
 و غضب در زیر اب گویند
 ژ کیدن * چورسیدن * رکیدن بارای
 قرشت
 ژولیدن - بر وزن و معنی زغال
 ره * چوقند * بزرگ و مهیب و خرقه
 و کهنه و دریده و پاره و کتاب زند
 ژنده (چوهرزه) ژند و خرقه درویشان

ژنگ * چوقند * آژنگ
 ژنکا چو خرما * سم شکافته گاو و
 گوسفند و غیره
 ژنگیز [ژنگیل
 ژنگویل
 ژنگویله
 ژنگه * چوهرزه * آقی است که به غله
 رسیده و زرد و بی مغزش کند
 ژنه (چومزه) تیش جاوران و سرسوزن
 ژنیان * چواعیان * ناخواه
 ژودک * چوروتق * مرشی است سرخ
 و شیده به کنجشک
 ژوژ * چونور [خارپشت
 ژوژه * چوروزه
 ژول * چونوره * چین و شکنج اعضا
 و ژولیده و امر و فاعل از ژولیدن
 ژولیدن * چوپوشیدن * چین و شکنج
 خوردن و پریشان و درهم شدن
 ژولیده * چوپوشیده * ضد * از
 ژولیدن
 ژون * بضم اول * بت و صنم
 ژی * بفتح اول * نهرو تالاب و رودخانه

ژیان « بفتح اول یا کسر آن تند خو
و درنده و در تمامی طیور و وحوش
و بهایم استعمال نمایند اگر چه در
شیر درنده بیشتر است

ژیژ چوتیره
ژیژا چوبینا
خمار پشته

ژیك « چوتیره خار پشته و قطره باران
ژیكسه [چوبیچساره] خار پشته
ژیكاشه [خصوصاً سینخول
ژیوار « چوپراد ، انصاف و عدالت
ژیپوه « بر وزن و معنی جیوه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین که بختم جلد اول فرهنگ نو بهار موفق
شده و با کمال خاکساری از درگاه حضرت باری موققت ملج جلد
دومی آنرا با تألیفات دیگر حقیر مستلت و خوا تاری مینماید
سیم صفر ۱۳۴۸ هجری قمری مطابق ۱۹ تیر ماه ۱۳۰۸ شمسی هجری